

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 23. februar 2023
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Katrine Thorup
Sagsnr.: 2023-0030-8260
Dok.: 2716152

Besvarelse af spørgsmål nr. 174 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 174 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. januar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 174 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere på artiklen: ”Politikere vil have politiet til at forklare indsats mod menneskehandel: 'Der er åbenlyst noget galt'”, dr.dk, den 13. december 2022, og redegøre for, hvorfor der ikke er faldet en eneste dom i de 221 sager om menneskehandel i perioden 2019-21?”

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 168 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Justitsministeriet har herudover til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Menneskehandel er kriminaliseret i straffelovens § 262 a. Bestemmelsen består af følgende tre led, som alle skal være opfyldt, for at man kan straffe for fuldbyrdet menneskehandel:

- Handlinger (1. led)
- Tvangsmidler (2. led)
- Udnyttelsesformål (3. led)

Ad 1. led). Gerningsmanden skal foretage en handling over for den forurettede ved enten at rekruttere, transportere, overføre, huse eller efterfølgende modtage den pågældende.

Ad 2. led). Senest i forbindelse med gerningsmandens handling skal der være anvendt et tvangsmiddel i form af 1) ulovlig tvang, 2) frihedsberøvelse, 3) trusler, 4) retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse eller 5) anden utilbørlig fremgangsmåde.

Ad 3. led). Tvangsmidlet skal anvendes med forsæt til udnyttelse af den handlede person ved prostitution, optagelse af pornografiske fotografier eller film, forestillinger med pornografisk optræden, tvangsarbejde, slaveri, eller slaverilignende forhold, strafbare handlinger eller fjernelse af organer.

Udnyttelse indebærer et krav om, at menneskehandlen skal være foretaget med henblik på at opnå en økonomisk vinding eller med henblik på gerningsmandens egen udnyttelse af ofret.

2. Sager om menneskehandel er alvorlige sager, som skal prioriteres højt. Det er derfor vigtigt, at der i politiet og anklagemyndigheden til enhver tid er et stort fokus på korrekt og hurtig be-

handling af disse sager. Derfor har Rigsadvokaten også i Rigsadvokatmeddelelsen, Afsnittet om menneskehandel, fastsat særlige retningslinjer for anklagemyndighedens og politiets behandling af sager om menneskehandel herunder bl.a. i forhold til, hvilke forhold/overvejelser politiet og anklagemyndigheden skal være opmærksom på i forbindelse med indsatsen mod menneskehandel. Der er således i meddelelsen beskrevet eksempelvis indikatorer på menneskehandel, hvornår der skal ske inddragelse af relevante samarbejdspartnere (bl.a. Center mod Menneskehandel eller Udlændingestyrelsen), identifikation og afhøring af ofre og andre overvejelser vedrørende sikring af beviser og bevisførelse.

Det følger af Rigsadvokatmeddelelsen, at efterforskningen af sager om menneskehandel allerede på det indledende stadie skal tilrettelægges i samarbejde med anklagemyndigheden, så der løbende kan foretages en juridisk vurdering af det materiale, der er indhentet. Anklagemyndigheden skal desuden overveje, om eventuelle ofre skal afhøres indenretligt (afhøring i retten for en dommer før selve hovedforhandlingen) for at sikre bevis, jf. nedenfor. Dette gælder ikke mindst i sager om menneskehandel til tvangsarbejde.

3. Der ses i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) at være registreret i alt fire domfældelser for menneskehandel i løbet af de seneste fem år. Rigsadvokaten er bekendt med yderligere én domfældelse, der er så ny, at den ikke indgår i datatrækket. Domfældelserne er fra hhv. 2018, 2022 og 2023. Når kun få anmeldelser om menneskehandel fører til domfældelse, skyldes det bl.a., at det ofte vil være svært at løfte bevisbyrden for, at alle tre led i straffelovens § 262 a er opfyldt.

I praksis er en af de største udfordringer at få en forklaring fra offeret, der kan underbygge sagen i retten. Vidneforklaringer fra de formodede ofre er ofte det eneste eller vigtigste bevis i sagen. Offerets forklaring er således ofte afgørende, særligt i forhold til om der er anvendt tvangsmidler.

Det er dog ofte vanskeligt at få offeret til at afgive forklaring, enten fordi den pågældende er bange for bagmanden, eller fordi den pågældende frygter for repressalier, hvis han/hun fortæller politiet, hvad der er sket. I mange tilfælde er ofrene også bange for de danske myndigheder, f.eks. fordi de ikke har lovligt opholdsgrundlag i Danmark, eller fordi de frygter, at de selv kan blive straffet.

Ofrene er desuden ofte fra udlandet, og de kan i mange tilfælde være forsvundet, inden sagen er færdigeftersket, fordi de ikke længere er tvunget til at opholde sig i Danmark, ikke har et opholdssted, er uden arbejde eller lignende. Det kan være meget

vanskeligt efterfølgende at finde og afhøre ofre, der befinder sig i udlandet.

Det kan hertil tilføjes, at sager om menneskehandel ofte har international karakter med eksempelvis gerningssteder eller ofre i flere forskellige lande. Sagerne kræver derfor et internationalt politisamarbejde med henblik på bevissikring, opsporing af vidner og udbytte mv., hvilket kan besværliggøre og forlænge behandlingen af sagerne.”